

Бранко ПАВИЋЕВИЋ*

СЛОВО НА СВЕЧАНОСТИ УПРИЛИЧЕНОЈ ПОВОДОМ ОСАМДЕСЕТОГ РОЂЕНДАНА И ПЕДЕСЕТ ГОДИНА НАУЧНОГ РАДА

Поштоване госпође и господо, другарице и другови, уважени директоре Библиотеке "Радосав Љумовић", драге колеге који сте вечерас говорили о мени и моме научном раду,

Желим, прије свега, да захвалим онима који су приредили ово вече, вама који сте говорили и вама који сте то слушали и својим присуством узвисили ову свечаност. Вријеме ће да покаже да ли сам ово заслужио и да ли ми припадају овако ласкави судови!

Не могу пропустити а да не кажем да сам до овог тренутка упорно одбијао свако слично признање, из простог разлога што признања, ма које врсте била, не одговарају мојој природи и мојим животним схватањима. Први пут сам то мишљење енергично изложио 1963. кад сам професора Васу Чубриловића молио да ме за књигу *Црна Гора у рату 1862. године* не предлаже за Тринаестојулску награду и то, у првом реду, због тога што ме је просто било срамота да ту престижну награду добијем прије Риста Драгићевића и Глигора Станојевића. У знак протеста због учињене неправде двојици споеменутих истаживача, угледних историчара, демонстративно сам одбио да дођем на уручење награде. Кад сам се примакао шездесетој години живота предлагано ми је да ми се припреми Зборник у почаст. И то сам енергично одбио, наводећи као разлог да је много боље да се сачека седамдесети рођендан, а када је и он дошао, на сличан приједлог сам одговорио да се то учини за осамдесети, вјерујући да га нећу ни доживјети. А ево, сад сам ушао у 81. годину и *Дукљанска академија наука и умјетности* ми је тим поводом уручила награду за животно дјело. Право да вам кажем, рачунао сам да ће признања тиме бити окончана. Као што видите - нијесу!

Како ми није пружена прилика да на одговарајући начин изразим захвалност Дукљанској академији наука и умјетности на награди и да,

---

* Аутор је академик ЦАНУ и ДАНУ.

том приликом, саопштим зашто сам се одрекао једног животног начела, за које сам држао да га никад нећу нарушити - дозволите ми да вам овом приликом то разјасним. Прихватањем награде Дукљанске академије наука и умјетности желио сам да још једанпут потврдим основни мотив што је својевремено подстакао сад већ покојне професоре и научнике: др Обрена Благојевића и др Драгишу Ивановића и мене да подржимо оснивање Дукљанске академије наука и умјетности. Солидарно смо процијенили да у тој установи Црна Гора добија научну, национално-културну и национално-политичку институцију првог реда, способну да пружи подршку оним малобројним културним и јавним институцијама, које су и дотада пружале отпор хегемонистичким круговима Београда и њиховим поузданицима у Црној Гори да црногорском народу потру његово национално-политичко и национално-културно биће и да једну стару балканску државу инкорпорирају у некакве сумњиве државно-политичке творевине, лишене сваког економског, културно-историјског и државно-политичког резона. Због тога сам и преузео обавезу да за угледну црногорску издавачку кућу ЦИД напишем једнотомну *Историју Црне Горе од најстаријих времена до данас* и прихватио дужност предједника Савјета Енциклопедије Црне горе, чији су се први текстови почели публиковати у *Црногорском књижевном листу*. Нешто раније преузео сам обавезу да за Историски институт урадим четврту књигу старог вишетомног пројекта *Историје Црне Горе*, за раздобље од 1796-1878. Сад ми је то лакше урадити проширивањем текста из рукописа моје једнотомне историје. Рачунам да ће IV књига *Историје Црне Горе* бити публикована крајем сљедеће године.

Што се тиче једнотомне *Историје Црне Горе од најстаријих времена до данас*, желим да вам саопштим да сам у њој покушао да покажем да црногорски народ и црногорска нација имају своје далеке историјске коријене, да они сежу до старе дукљанске државне творевине, ко су наши први народни владари стари дукљански кнежеви и краљеви и да ми у свом културном бићу носимо и елементе древних култура, како је то на бриљантан начин указао Васа Чубриловић у једној од својих потонјих научних расправа.

Драге колеге и другови историчари, ви сте вечерас изrekli похвалне судове о моме раду. Дубоко цијеним сваку вашу ријеч. Морам вам ипак саопштити схватање да би можда боље било да сте узели у обзир једну концепцију о наградама и признањима, изречену крајем тридесетих година двадесетог столећа у *Правном зборнику*, од стране једног од најугледнијих професора Београдског универзитета, и вјероватно једног од највећих словенских правника деветнаестог и двадесетог столећа - Живојина Перића. Али, шта је-ту је, искрено вам захваљујем, а присутнима у сали још једном исказујем дубоко поштовање.

Подгорица 26. 09. 2002.